

Bemærkninger til Forslag til Nationalparkplan 2019 – 2025 for Nationalpark Vadehavet

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet har med det fremsendte planforslag skabt et godt fundament for udviklingen af nationalparken de næste seks år. Rapporten danner grundlag for en positiv udvikling af naturen og det er glædeligt, at der lægges vægt på erfaringer fra den forrige plan, hvorfra det er dokumenteret hvad der virker og ikke virker. Det planlagte fokus på at monitorere og løbende evaluere arbejdet (og forhåbentlig monitorere naturtilstanden) vil få den positive betydning, at der også fremadrettet vil kunne måles på effekterne af indsatserne.

DN mener fortsat, at Nationalpark Vadehavets vision, mission og overordnede formål mere tydeligt skal præge den kommende nationalparkplan, og dermed være styrende for de aktiviteter og projekter som der kan arbejdes med og støttes op om.

Målsætningerne i nationalparkplan 2019 til 2025 er et scenarie som Danmarks Naturfredningsforening (DN) bakker op om, fordi det vigtigste formål med nationalparken er, at bevare, styrke og udvikle naturen. Rapporten giver grundlag for en positiv udvikling af naturindholdet, hvis der som planlagt arbejdes med fokuserede naturindsatser. Indarbejdelsen af FN's Verdensmål, opmærksomhed på IUCN's kriterier og det internationale samarbejde vil yderligere bidrage til et forbedret nationalparkarbejde. Det er også meget positivt, at der er sket erfaringsudveksling med nationalparkerne i Thy og Mols Bjerger. Det giver håb om at der engang vil kunne oprettes et nationalt nationalparkråd, et tiltag som er på DN's ønskeliste.

Det er en vigtig opgave først og fremmest at sikre natur og biodiversitet i nationalparken. DN imødeser derfor at en samlet bestyrelse står bag de 11 strategiske principper som er bærende for planen og som betyder, at der i nationalpark vadehavet vil blive arbejdet for naturen og for at naturen bliver et aktiv for bæredygtig udvikling af vadehavsområdet.

Når det drejer sig om aktiviteter i nationalparken som understøtter natur og landskabsressourcer peger erfaringerne fra den foregående periode på, at især græsningsindsatsen har vist sig effektiv og derfor forventes indsatsen fremover at blive opskaleret. Dette for at sikre en effektiv og langsigtet naturbevaring. DN ser frem til at følge projekterne og til at se resultaterne. DN håber, at der tænkes i naturudvikling såvel som naturbevaring fx så det sikres, at marsk-områderne ikke springer i skov.

Der har været en indsats for at forbedre levevilkår for visse fuglearter, tudser og planter og det er vurderet, at der fortsat er behov for dette. Planen bør i højere grad lægge op til flere arts- og naturspecifikke projekter, som der var god erfaring med i første planperiode.

I den forrige periode har der været arbejdet meget med synlighed, formidling og skabelse af adgang. Synlighed og formidling er tilsyneladende godt fulgt op. Den manglende fokus på adgang i forrige periode har heldigvis betydet, at der i planen for 2019-2025 er øget fokus på at etablere og forbedre adgang.

Natur og landskab

Nationalpark Vadehavet har samlet de 3 første målsætninger fra nationalparkbekendtgørelsen som et samlet indsatsområde. DN mener, at det er vigtigt, at dette indsatsområde får en langt større vægtning i den kommende planperiode. Naturen må ikke blot udgøre 1/6 del af nationalparkens budget og arbejdsindsats. Den bør udgøre mindst 40 % og de øvrige fem indsatser 5-10 % hver.

Den brede naturindsats som planlægges i planperioden skal fokuseres der hvor der kan forventes mest natur for pengene. Det er udmærket, men hvad hvis den mest værdifulde eller sjældne natur ikke er der hvor det giver mest for pengene? Hvordan vil den blive sikret og fremmet? Det fx er vigtigt, at opretholde markernes (fennernes) vandhuller som biotop for tudser - men det er ikke nødvendigvis der man får mest for pengene.

DN støtter op om samarbejdsprojekter om at udvikle Mandø's natur og forbedring af naturen i Tøndermarsken. Også intentionen om at iværksætte naturpleje og naturgenopretningsindsatser på Rømø i planperioden vil bidrage positivt til at forbedre forholdene for natur. DN opfordrer Nationalpark Vadehavet til at anvende disse nye store naturindsatsområder som "læringsmiljøer" til at udvikle og sikre monitorering og evalueringen af naturværdier.

I det hele taget er samarbejdet med områdets kommuner vigtigt. Fx kan nationalparken samarbejde med Esbjerg Kommune, Den Danske Naturfond, Naturstyrelsen og Mandøboerne om udvikling af Mandø's natur, men også rekreativ infrastruktur samt bæredygtige turisme- og fødevareroplevelser på Mandø. Der kan ske samarbejde med Tøndermarsk Initiativet om forbedring af naturen, især ynglende engfugle og snæbel, men også med formidling, ruter og stier. Ligeledes kan der indgås et samarbejde med Esbjerg Kommune, for at få udarbejdet en plan for naturen på Fanø - lige som det gøres på Rømø.

Hvis vision om at *"Nationalpark Vadehavet er internationalt kendt som et enestående marks-, gest- og tidevandsområde med værdier i verdensklasse. Nationalparken benyttes, beskyttes og udvikles i et bæredygtigt samspil mellem natur og mennesker"*. Dette skal være bestyrelsens ledetråd, og der er fortsat behov for en målrettet indsats, for at få lodsejere og interessenter til at bakke op om de indsatser og projekter, der prioriteres i nationalparkplanen. Dette er nødvendigt for at beskytte og styrke naturværdierne, blandt andet fordi de som bor og lever i området er helt afhængigt af naturen.

Med venlig hilsen

DN Tønder, DN Esbjerg, DN Varde, DN Fanø og
Annette Eigaard, Naturpolitisk medarbejder (aei@dn.dk)